

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ
НАЦЫЯНАЛЬнай АКАДЭМІІ
НАВУК БЕЛАРУСІ

МУЗЕЙ ГІСТОРЫІ ГОРАДА МІНСКА

Музей
Гісторыі
Горада
Мінска

П Р А Г Р А М А

Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі

«РАХ MILITARIS:
ЛЮДЗІ, УЗБРАЕННЕ, ФАРТЫФІКАЦЫЯ
(ад старажытнасці да пачатку XIX ст.)»

Мінск, 25 – 26 красавіка 2019 г.

*Запрашаем у археалагічную навукова-музейную экспазіцыю Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі
(г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1, тэл. +375 17 2841870)*

*Запрашаем у археалагічны музей «Верхні горад» (г. Мінск,
вул. Кірыла і Мефодзія, 6, тэл. +375 17 3372430)*

АРГКАМІТЭТ

Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі

«PAX MILITARIS:

ЛЮДЗІ, УЗБРАЕННЕ, ФАРТЫФІКАЦЫЯ

(ад старажытнасці да пачатку XIX ст.)»

Даніловіч Вячаслаў Віктаравіч – дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (старшыня аргкамітэта);

Лакіза Вадзім Леанідавіч – намеснік дырэктара па навуковай рабоце Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (намеснік старшыні аргкамітэта);

Ладзісава Галіна Пятроўна – дырэктар ДУ «Музей гісторыі горада Мінска» (намеснік старшыні аргкамітэта);

Котаў Анатоль Анатольевіч – намеснік дырэктара фонда «Дырэкцыя II Еўрапейскіх гульняў 2019 года» (намеснік старшыні аргкамітэта);

Хоміч Сяргей Мікалаевіч – кіраўнік упраўлення культурнай праграмы фонда «Дырэкцыя II Еўрапейскіх гульняў 2019 года», кандыдат гістарычных навук;

Салаўянаў Андрэй Пятровіч – вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Шэўко Фёдар Аляксеевіч – намеснік дырэктара па агульных пытаннях Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Кошман Вадзім Іванавіч – загадчык аддзела археалогіі Сярэдніх вякоў і Новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (адказны сакратар);

Плавінскі Мікалай Аляксандравіч – загадчык кафедры сацыяльна-гуманітарных навук і ўстойлівага развіцця Міжнароднага дзяржаўнага экалагічнага інстытута імя А.Д. Сахарава Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

Парадак працы канферэнцыі

25 красавіка

9.00 – 10.00	Рэгістрацыя ўдзельнікаў канферэнцыі (Мінская ратуша, пл.Свабоды, 2)
10.00 – 12.30	Пленарнае пасяджэнне
12.30 – 13.00	Паказальнае выступленне рэканструктараў і спецыялістаў у галіне эксперыментальнай археалогіі
13.00 – 14.00	Абед
14.00 – 16.00	Выступленні з дакладамі па секцыях. Дыскусія
16.00 – 16.20	Перапынак
16.20 – 18.30	Выступленні з дакладамі па секцыях. Дыскусія
19.00	Сяброўская сустрэча

26 красавіка

9.00 – 11.00	Выступленні з дакладамі па секцыях. Дыскусія
11.00 – 11.20	Перапынак
11.20 – 13.30	Выступленні з дакладамі па секцыях. Дыскусія
13.40–14.10	Падвядзенне вынікаў канферэнцыі
14.10–14.50	Абед
15.00–15.50	Прэс-канферэнцыя да адкрыцця выставы “Еўрапейскія баявыя мастацтвы. Ад кузні Вулкана да мастацтваў Марса”
16.00 – 17.00	Адкрыццё выставы

РЭГЛАМЕНТ ПРАЦЫ:

выступленні з дакладамі на пленарным пасяджэнні – да 20 хвілін
выступленні з дакладамі на секцыях – да 15 хвілін

ПРАЦОЎНЫЯ МОВЫ:

беларуская, руская, украінская, польская, англійская

*Малюнак на вокладцы: Мядзельскі замак у другой палове XVI ст.
Рэканструкцыя М.А. Плавінскага і Ю.Л. Власюка на падставе
археалагічных раскопак М.А. Ткачова і М.А. Плавінскага. Малюнак Ю.Л.
Власюка*

25 красавіка 2019 г.

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ
(Мінская Ратуша, пл. Свабоды, 2)

(10.00 – 12.30)

Прывітальнае слова намесніка старшыні Мінскага гарадскога
выканаўчага камітэта

Цурана Арцёма Мікалаевіча

Прывітальнае слова старшыні Пастаяннай камісіі па адукацыі,
культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу
Рэспублікі Беларусь, доктара гістарычных навук,

члена-карэспандэнта НАН Беларусі
Марзалюка Ігара Аляксандравіча

Прывітальнае слова намесніка дырэктара Інстытута гісторыі НАН
Беларусі, кандыдата гістарычных навук, дацэнта

Лакізы Вадзіма Леанідавіча

Прывітальнае слова дырэктара ДУ «Музей гісторыі горада Мінска»

Ладзісавай Галіны Пятроўны

Мадэратары пленарнага пасяджэння

Лакіза Вадзім Леанідавіч – намеснік дырэктара па навуковай
рабоце Інстытута гісторыі НАН Беларусі,
кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Кошман Вадзім Іванавіч – загадчык аддзела археалогіі Сярэдніх
вякоў і Новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат
гістарычных навук, дацэнт

Выступленні з дакладамі

Gotti Roberto – Director of the Museum of Martial Arts, Botticino, Italia

«On the shoulders of giants: Rebuilding a school for European martial arts in the 20th–21st centuries»

Марзалюк Ігар Аляксандравіч – старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, доктар гістарычных навук, член-карэспандэнт НАН Беларусі

«Шлем другой паловы X – сярэдзіны XI ст. з Бабруйска: панярэднія вынікі»

Двуреченский Олег Викторович – научный сотрудник отдела сохранения археологического наследия Института археологии РАН, кандидат исторических наук (Россия, Москва)

Тема доклада: *«Ратные поля как особый тип памятника археологии»*

Ляўко Вольга Мікалаеўна – загадчык Цэнтра археалогіі і старажытнай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар (Беларусь, Мінск)

«Причины военно-политических конфликтов Киевской Руси с Полоцкой землёй и их последствия»

Хохлов Александр Николаевич – научный сотрудник отдела сохранения археологического наследия Института археологии РАН, кандидат исторических наук (Россия, Москва)

«Укрепления Твери XII–XIII вв.»

Сингх Виктор Кашмирович – руководитель лаборатории истории и археологии средневекового Новгорода, кафедра археологии исторического факультета Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова, кандидат исторических наук (Россия, Москва); **Степанов Андрей Михайлович** – старший науч-

ный сотрудник Центра по организации и обеспечению археологических исследований Новгородского государственного объединенного музея-заповедника (Россия, Великий Новгород)

«Комплекс деревянных игрушек – предметов вооружения X–XI вв. из раскопок средневекового Новгорода»

Башкоў Аляксандр Аляксандравіч – дацэнт кафедры гісторыі славянскіх народаў Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А.С. Пушкіна, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Беларусь, Брэст)

«Могільнік другой паловы XVII ст. на Кобрынскім умацаванні Брэсцкай крэпасці: пытанні інтэрпрэтацыі»

**25 красавіка 2019 г.
ПРАЦА СЕКЦЫЙ**

Вячэрняе пасяджэнне (14.00 – 18.30)

Секцыя 1

**ГІСТАРЫЧНАЯ РЭКАНСТРУКЦЫЯ І
ЭКСПЕРЫМЕНТАЛЬНАЯ АРХЕАЛОГІЯ ЯК МЕТАДЫ
ВЫВУЧЭННЯ ВАЕННАЙ СПРАВЫ ЭПОХІ СЯРЭДНЯВЕЧЧА І
НОВАГА ЧАСУ**

(Мінская ратуша, пл. Свабоды, 2)

Мадэратары секцыі

Плавінскі Мікалай Аляксандравіч

**(Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут імя А.Д. Сахарова
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, Беларусь, Мінск)**

Груцц Ігар Аляксеевіч

**(Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка,
Беларусь, Мінск)**

Выступленні з дакладамі

**Sadło Maciej – Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego
(Polska, Warszawa)**

***«Eksperymentalno – porównawcze badania czasochłonności,
wytrzymałości i właściwości balistycznych wybranych typów strzał z
Europy Środkowej»***

**Андреев Дмитрий Викторович – Минский государственный
профессионально-технический колледж декоративно-прикладного
искусства имени Н.А. Кедышко (Беларусь, Минск)**

***«Анатомия меча: технологические аспекты кузнечного дела
при создании реплик на основании археологических источников»***

Храмцов Дмитрий Александрович – Народный клуб исторической реконструкции «Варгенторн» (Беларусь, Витебск)

«Технология изготовления перекрестий и наверший мечей эпохи викингов»

Палій Людмила Іванівна – Львівський національний університет ім. Івана Франка (Україна, Львів)

«Військово-історична реконструкція, як засіб комплексного сприйняття археологічних знахідок»

Iason-Elfetherios Tzouriadis – The Worshipful Company of Gold and Silver Wyre Drawers, Postdoc Researcher (Great Britain, London)

«Tools of a deadly trade: Contextualizing and exploring the weapons of European Martial Arts»

Jaquet Daniel – Research project manager of the University of Bern (Switzerland, Bern)

«Fight Books in translation. The example of bilingual editions of manuals on how to fight in the 17th»

Плавінскі Мікалай Аляксандравіч – Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут імя А.Д. Сахарава Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Беларусь, Мінск)

«Задачы і праблемы сучаснага беларускага зброязнаўства сярэднявечнага перыяду»

Усціновіч Юрый Фёдаравіч – рэканструктар (Беларусь, Мінск)

«Зараджэнне і развіццё руху рэканструкцыі ў Беларусі і яго сучаснае становішча»

Бабенко Сергей Александрович, Алифер Алексей Игоревич – Народный клуб исторической реконструкции «Варгенторн» (Беларусь, Витебск)

«Тренировочные рапиры и кинжалы XVI–XVIII веках»

Вашанаў Аляксандр Мікалаевіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Крамянёвыя скалкі да агняпальнай зброі XVII–XIX стст.: тэхналогія вытворчасці, тыпалогія, выкарыстанне»

Груцо Игорь Алексеевич – Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка (Беларусь, Минск)

«Познание войны 1812 г. на Беларуси через военно-историческую реконструкцию (на примере Военно-исторического общественного объединения «Минский пехотный полк»)»

Дыскусія

**25 красавіка 2019 г.
Вячэрняе пасяджэнне (14.00 – 18.30)**

**Секцыя 2
ВАЕННАЯ СПРАВА ПЕРШАБЫТНАЙ ЭПОХІ
(ДУ «Музей гісторыі горада Мінска», пл. Свабоды, 15)**

**Мадэратары секцыі
Лакіза Вадзім Леанідавіч
(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, Беларусь, Мінск)
Ваішанаў Аляксандр Мікалаевіч
(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, Беларусь, Мінск)**

Выступленні з дакладамі

Гаршкоў Аляксандр Дзмітрыевіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Элементы кідальнай зброі эпохі фінальнага палеаліту на тэрыторыі Беларускага Панямоння (на прыкладзе матэрыялаў культуры Бромме-Лінгбі)»

Ткачоў Алёг Юр'евіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Мезалітычная збраёўня. Магчымая інтэрпрэтацыя матэрыялаў з помніка Камянюкі 16 Камянецкага раёна»

Klecha Aleksandra, Manasterski Dariusz – Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Ośrodek Badań nad Antykiem Europy Południowo-Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego (Polska, Warszawa)

«Uzbrojenie z obiektów Pucharów Dzwonowatych w Supraślu jako symboliczny wyraz statusu społeczeństwa rangowanego z Europy Zachodniej»

Вашанаў Аляксандр Мікалаевіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Да пытання аб існаванні тронкавых наканечнікаў стрэл у складзе кідальнага ўзбраення кудлаеўскай культуры»

Лакіза Вадзім Леанідавіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Крамянёвыя наканечнікі стрэл і каменныя сякеры ў сістэме культурна-храналагічнай ідэнтыфікацыі першабытных помнікаў (на матэрыялах выратавальных даследаванняў у зонах новабудоўляў Беларусі)»

Krzysztof Żurek, Hubert Lepionka, Magdalena Rybska – Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach (Polska, Kielce)

«Narzędzia makrolityczne ze zbiorów Muzeum Podlaskiego w Białymstoku w ujęciu teorii warfare»

Szypyl Weronika, Lepionka Hubert – Instytut Archeologii, Uniwersytet Warszawski, Muzeum Podlaskie w Białymstoku (Polska, Warszawa, Białystok)

«Czy cmentarzyska ze stelami kamiennymi na Podlasiu są cmentarzami epidemicznymi?»

Лебедзь Вераніка Аляксандраўна – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«З'яўленне і распаўсюджанне метала ва ўзбраенні II–I тыс. да н.э.»

Żurek Krzysztof, Kalicki Tomasz, Przepióra Paweł, Frączek Marcin, Wawrusiewicz Adam, Szypyl Weronika – Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Podlaskie Museum w Białymstoku, Instytut archeologii, Uniwersytet Warszawski (Polska, Kielce, Białystok, Warszawa)

«Fortece społeczności łużyckich pól popielnicowych typu „Valley Forts” na Podlasiu»

Дубицкая Наталья Николаевна – Институт истории НАН Беларуси (Беларусь, Минск)

«Оружие, предметы поясного набора и снаряжение всадника на памятниках культуры Абидня»

Стэндавы даклад

Гриб Владимир Валерьевич – кафедра археологии и специальных исторических дисциплин исторического факультета Белорусского государственного университета (Беларусь, Минск)

«К исследованию типологии кремневых наконечников стрел эпохи позднего неолита – начала эпохи бронзы с территории Южной Беларуси»

Дыскусія

**25 красавіка 2019 г.
Вячэрняе пасяджэнне (14.00 – 18.30)**

**Секцыя 3
ВАЕННАЯ СПРАВА ЭПОХІ ПОЗНЯГА СЯРЭДНЯВЕЧЧА І
НОВАГА ЧАСУ**

(вуліца Кірыла і Мефодзія, 6, археалагічны музей)

**Мадэратары секцыі
Дзярновіч Алег Іванавіч**

(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, Беларусь, Мінск)

Казакоў Аляксандр Уладзіміравіч

(Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт, Беларусь, Мінск)

Выступленні з дакладамі

Зімніцкі Аляксандр Антонавіч – Рэспубліканскі інстытут
вышэйшай школы (Беларусь, Мінск)

*«Гакаўніцы з калекцыі Нацыянальнага гістарычнага музея
Рэспублікі Беларусь»*

Казакоў Аляксандр Уладзіміравіч – Беларускі дзяржаўны
тэхналагічны ўніверсітэт (Беларусь, Мінск)

*«Пяхотная рэвалюцыя? Пяхота ў войску Вялікага Княства
Літоўскага ў пачатку XVI ст.»*

Ганецкая Ірына Уладзіміраўна – Інстытут гісторыі НАН
Беларусі (Беларусь, Мінск)

*«Уплыў войн другой паловы XVI – пачатку XVIII ст. на жыццё
гарадской супольнасці Глуска»*

Дзярновіч Алег Іванавіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі
(Беларусь, Мінск)

*«Ваенная дэманстрацыя пад Пасволем, Рээстр інфлянцкага
войска 1557 г. і праблема ваенна-мабілізацыйнага патэнцыялу ў
краінах Балтыйскага рэгіёну ў XVI ст.»*

Клімаў Марат Васільевіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Папярэднія заўвагі адносна фартыфікацыі маскоўскіх фартэцый на тэрыторыі Полацкага Падзвіння ў перыяд Інфлянцкай вайны»

Галынскі Раман Дзмітрыевіч – аддзел ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Быхаўскага райвыканкама, Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А. Куляшова (Беларусь, Быхаў)

«Узбраенне Быхава і Магілёва ў канцы XVI ст. па дадзеных пісьмовых і археалагічных крыніц»

Гладышчук Анатоль Антонавіч – Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт (Беларусь, Брэст)

«Берасцейская трагедыя пад час літоўскага пахода 7168 (1660) года маскоўскага ваяводы Хаванскага»

Емельянчык Вольга Антонаўна – Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт (Беларусь, Полацк)

«Баявыя траўмы чэрапаў гарадскога насельніцтва Беларусі XVII–XVIII стст. (паводле даных антрапалогіі)»

Дзям'ян Павел Леанідавіч – Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Ад непрыяцеля і жаўнераў нашых у вялікай галечы знаходзімся...»: адносіны мірнага насельніцтва і жаўнераў войска Вялікага Княства Літоўскага ў перыяд вайны 1654–1667 гг. (па матэрыялах кніг Ашмянскага гродскага суда)»

Ліневіч Сяргей Барысавіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Замак Жабер. Падводныя археалагічныя даследаванні групы падводнай археалогіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі і дайвінг цэнтра “Марскі Пегас” у 2015–2019 гг.»

Казанцаў Яўген Яўгенавіч – Рэспубліканскі інстытут
вышэйшай школы (Беларусь, Мінск)

*«Да пытання пра сувязь млынарства і ваяўніцтва ў айчыннай і
сусветнай гісторыі і культуры»*

Дыскусія

**26 красавіка 2019 г.
ПРАЦА СЕКЦЫЙ**

Дзённае пасяджэнне (9.00 – 13.30)

**Секцыя 3
ВАЕННАЯ СПРАВА ЭПОХІ ПОЗНЯГА СЯРЭДНЯВЕЧЧА І
НОВАГА ЧАСУ**

(Мінская ратуша, плошча Свабоды, 2)

Мадэратары секцыі

Кошман Вадзім Іванавіч

(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, Беларусь, Мінск)

Колпакова Юлія Вячаславаўна

(Пскоўскі дзяржаўны ўніверсітэт, Расія, Пскоў)

Выступленні з дакладамі

Любая Алёна Аляксандраўна – Рэспубліканскі інстытут
вышэйшай школы (Беларусь, Мінск)

*«Дэградацыя татарскай вайскавай службы ў другой палове XVI
– першай трэці XVII ст.»*

Колпакова Юлія Вячеславовна – Псковский государственный
университет (Россия, Псков)

*«Изображение оружия в псковской иконописи конца XIV–XVI
вв.»*

Салмин Сергей Анатольевич – Археологический центр Псков-
ской области (Россия, Псков)

*«Военные конфликты с участием Господина Пскова конца XIV –
начала XV в.: причины, ход, особенности»*

Любы Андрэй Уладзіміравіч – гістарычны факультэт
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Беларусь, Мінск)

*«Рыцар і палітык Якуб з Кабылян: біяграфія ў святле гісторыі
аднаго роду»*

Тамковіч Юры Валерьевіч – гістарычны факультэт
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Беларусь, Мінск)

*«Развіццё наёмнага войска ў Вялікім Княстве Літоўскім у XV –
першай палове XVI ст.»*

Якунина Валентина Андреевна – Гуманитарный институт Нов-
городского государственного университета имени Ярослава Мудрого
(Россия, Великий Новгород)

«Генрих фон Хоенберг и наемничество в Ливонии XV века»

Шмелев Кирилл Владимирович – лаборатория археологии, ис-
торической социологии и культурного наследия имени профессора
Г.С. Лебедева Санкт-Петербургского государственного университета
(Россия, Санкт-Петербург)

*«Снаряжение коня и всадника в русско-шведском пограничье в
XVI–XVIII вв.»*

Шулаеў Андрэй Леанідавіч – РУП "Нацыянальны аэрапорт
Мінск (Беларусь, Мінск)

*«Рэканструкцыя сцягоў Рэчы Паспалітай: асноўныя праблемы і
падыходы»*

Чараўко Віктар Уладзіміравіч – Полацкі дзяржаўны
ўніверсітэт (Беларусь, Полацк)

*«Развіццё полацкіх некропалей у кантэксце вайсковых падзей
XVI–XVII стст.»*

Михеев Дмитрий Владимирович – Псковский государствен-
ный университет (Россия, Псков)

*«Действия английских каперов в европейских водах накануне и в
первые годы Англо-испанской войны 1585–1604 гг.»*

Gorczyca Krzysztof – Muzeum Okręgowe w Koninie (Polska, Konin)

«Archeologiczne badania pól bitewnych powstania 1863 roku»

Górny Michał – Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą (Polska, Sochaczew)

«Wojskowość powstania styczniowego 1863 na podstawie źródeł archeologicznych»

Кошман Вадзім Іванавіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Предметы вооружения участников событий 26–29.11.1812 г. при переправе через р. Березина (по материалам археологических работ 2012–2017 гг.)»

Дыскусія

**26 красавіка 2019 г.
ПРАЦА СЕКЦЫЙ**

Дзённае пасяджэнне (9.00 – 13.30)

**Секцыя 4
ФАРТЫФІКАЦЫЯ АД СТАРАЖЫТНАСЦІ ДА ПАЧАТКУ XIX
СТАГОДДЗЯ**

(вуліца Кірыла і Мяфодзія, 6, археалагічны музей)

Мадэратары секцыі:

Кушнярэвіч Аляксандр Мікалаевіч

(Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт, Беларусь, Мінск)

Волкаў Мікалай Аляксандравіч

(Інстытут гісторыі НАН Беларусі, Беларусь, Мінск)

Выступленні з дакладамі

Шелкович Артём Сергеевич – Інстытут історыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«К вопросу о фортификационных укреплениях средневековых городов правобережья Белорусского Понеманья»

Іоў Алёг Вільгельмавіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Топография и фортификация древнерусских городов Западного Полесья»

Вайцяховіч Андрэй Вячаслававіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Оборонительные сооружения археологического комплекса на р. Менка»

Кушнярэвіч Аляксандр Мікалаевіч – Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт (Беларусь, Мінск)

«Нямецкія ўплывы на фартыфікацыю беларускіх земляў XIII ст.»

Коц Аляксей Леанідавіч – Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт (Беларусь, Полацк)

«Даследаванні абарончага вала на Верхнім замку ў Полацку»

Мяцельскі Андрэй Анатольевіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Новогрудскі замак в XI–XIV вв.»

Васільева Анастасія Владимировна, Коренюк Сергей Николаевич, Перескоков Михаил Львович – Пермский государственный национальный исследовательский университет (Россия, Пермь)

«Фортификация Гляденовского городища (костища) в Пермском Прикамье»

Хохлов Александр Николаевич, Сиволапова Анна Борисовна – отдел сохранения археологического наследия Института археологии РАН (Россия, Москва)

«Западная часть замка Кёнигсберг в XIV–XVI вв.»

Салмина Елена Вячеславовна, Салмин Сергей Анатольевич – Псковский археологический центр, Археологический центр Псковской области (Россия, Псков)

«Археологические исследования фортификационных сооружений XIV–XVIII вв. в 2014 г. в Пскове: опыт спасательных раскопок на линии верхней береговой террасы»

Бурцев Игорь Генадьевич, Дедук Андрей Владимирович – Государственный музей-заповедник «Куликово поле», Российский государственный архив древних актов (Россия, Тула, Москва)

«Западноевропейские элементы фортификации Большой засечной черты»

Волкаў Мікалай Аляксандравіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Дрэва-земляная фартыфікацыя ў Вялікім Княстве Літоўскім у XVI – пачатку XVII ст.»

Ганецкая Ірына Уладзіміраўна – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Развіццё фартыфікацыі Глускага замка ў XVI–XVIII стст.»

Доўнар Аляксандр Барысавіч – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Павіннасць гаспадарскіх падданных па ўтрыманні замкаў і гарадскіх абарончых умацаванняў у XVI – першай палове XVII ст. (на прыкладзе Усходняй Беларусі)»

Власюк Юрий Леанідавіч – гістарычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Беларусь, Мінск)

«Візуальная рэканструкцыя абарончых умацаванняў Мядзельскага замка паводле пісьмовых крыніц і археалагічных даследаванняў»

Гурьянов Валерий Николаевич, Чубур Артур Артурович – Брянский государственный университет имени академика И.Г. Петровского, научно-исследовательский центр комплексного изучения Среднедеснинского региона НИИ ФиПИ (Россия, Брянск)

«Почепская фортеция на реке Судость: эпизод Северной войны»

Ерашэвіч Аляксандр Уладзіміравіч – Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт (Беларусь, Мінск)

«Фінансаванне будаўніцтва фартыфікацыйных збудаванняў (аб'ектаў) на тэрыторыі Беларусі ў канцы XVIII – першай палове XIX ст.»

Стэндавыя даклады

Stepanenko Stepan – École Pratique des Hautes Études, PSL (France, Paris)

«Reassessment of the Shestovytsya hill fort»

Бондар Олександр Миколайович – Чернігівськи обласны історичны музей імені В.В. Тарновського (Чернігів, Україна)

«Два типи укріплених садиб козацької старшини на Чернігівщині наприкінці XVII – на початку XVIII століть»

Дыскусія

**26 красавіка 2019 г.
ПРАЦА СЕКЦЫЙ**

Дзённае пасяджэнне (9.00 – 13.30)

Секцыя 5

**ВАЕННАЯ СПРАВА ЭПОХІ АНТЫЧНАСЦІ, РАННЯГА І
ВЫСОКАГА СЯРЭДНЯВЕЧЧА**

(ДУ «Музей гісторыі горада Мінска», пл. Свабоды, 15)

Мадэратары секцыі:

Белявец Вадзім Георгіевіч

(гістарычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта,
Беларусь, Мінск)

Колпаков Максим Юрьевич

(Псковский государственный университет, Россия, Псков)

Белявец Вадзім Георгіевіч – гістарычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (Беларусь, Мінск)

«Дэталі вайсковага рыштунку з арэалу помнікаў вельбарскай культуры ў Беларусі (II–III стст.)»

Козленко Алексей Владимирович – історический факультет Белорусского государственного университета (Минск, Беларусь)

«Мёртвые воины из датских болот. Депонирование останков погибших воинов у германцев позднего железного века и римского времени»

Кашляк Сергей Георгиевич – Минский государственный профессионально-технический колледж легкой промышленности и комплексной логистики» (Беларусь, Минск)

«Военная логистика Византийской империи»

Кенько Павел Михайлович – Институт истории НАН Беларуси (Беларусь, Минск)

«Предметы вооружения V–XIII в. из Гольшанского археологического комплекса»

Золотарев Антон Юрьевич – Воронежский государственный технический университет (Россия, Воронеж)

«Социальный статус воина (miles) в сочинениях архиепископа Йоркского Вульфстана (начало XI в.)»

Шпилев Андрей Геннадьевич – Курский государственный областной музей археологии (Россия, Курск)

«Наконечник ножен меча конца X – начала XI в. из Курской области (Россия)»

Щукина Татьяна Александровна – Псковский археологический центр (Россия, Псков)

«Поясной набор из погребения «мужчины с топором» X–XI вв. из Мстиславского раскопа в Пскове»

Ліндзянкоў Дзмітрый Мікалаевіч – Гомельскі палацава-паркавы ансамбль (Беларусь, Гомель)

«Еще один древнерусский комплекс с топором из Гомельского Поднепровья (новый взгляд на известные материалы)»

Колпаков Максим Юрьевич – Псковский государственный университет (Россия, Псков)

«Стратегия и тактика отвоевания Святой Земли во французских проектах крестовых походов начала XIV в.»

Фисенко Алексей Владимирович – Археологический центр Псковской области (Россия, Псков)

«Наконечники стрел из археологических раскопов в г. Пскове 1983–2018 гг.: обзор коллекции»

Османов Евгений Магомедович – восточный факультет Санкт-Петербургского государственного университета (Россия, Санкт-Петербург)

«Военное сословие в политической и социальной жизни Японии эпох Камакура (1192–1333) и Муромати (1338–1573)»

Уласавец Яўген Вячаслававіч – Институт истории НАН Беларуси (Беларусь, Минск)

«Военное дело летописной Литвы XIII–XIV вв. в свете археологических источников»

Мядзведзева Вольга Уладзіміраўна – Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Беларусь, Мінск)

«Сярэднявечныя касцяныя прадметы ўзбраення з тэрыторыі Беларусі»

Дзярновіч Сяргей Дзмітрыевіч – Институт истории НАН Беларуси (Беларусь, Минск)

«Североевропейские изделия как маркеры воинской субкультуры Полоцкой земли в эпоху викингов»

ПРЭС-КАНФЕРЭНЦЫЯ

(15.00 – 15.50)

(Мінская ратуша, пл. Свабоды, 2)

АДКРЫЦЦЁ ВЫСТАВЫ

(16.00 – 17.300)

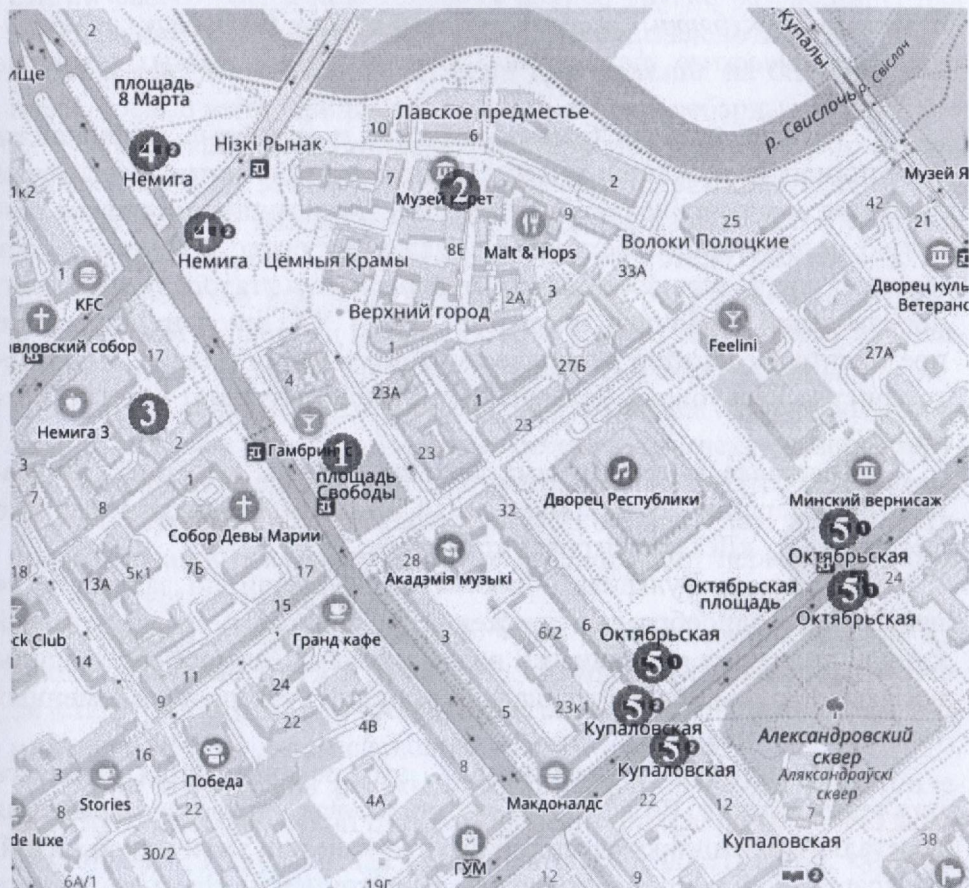
(ДУ “Музей гісторыі горада Мінска”, плошча Свабоды, 15)

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках выканання Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2016–2020 гг. «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства» (навуковы кіраўнік – член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар А.А. Каваленя) падпраграмы № 1 «Гісторыя і культура» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В.В. Даніловіч).

Канферэнцыя з’яўляецца складовай часткай Культурнай праграмы II Еўрапейскіх гульніў 2019 г.

План гістарычнага цэнтра г. Мінска з месцамі правядзення пасяджэнняў канферэнцыі

- 1 – пл. Свабоды, 2 (Мінская ратуша)
- 2 – вул. Кірыла і Мефодзія, 6 (археалагічны музей)
- 3 – пл. Свабоды, 15 (Музей гісторыі г. Мінска)
- 4 – станцыя метро “Няміга”
- 5 – станцыя мятро “Кастрычніцкая”

Выставочный проект «Европейские боевые искусства.

От кузницы Вулкана до искусств Марса»

Открытие – 26 апреля 2019 г. в 16.00

(пл. Свободы, 15, Художественная галерея Михаила Савицкого)

Выставка организована при поддержке Дирекции II Европейских игр, Минского городского исполнительного комитета, Белорусского республиканского унитарного предприятия «Белгосстрах», Посольства Итальянской Республики в Республике Беларусь, Посольства Республики Беларусь в Итальянской Республике, Федерации исторического фехтования Италии, Музея боевых искусств (Италия).

Ученые, мастера боевых искусств и музейные специалисты объединили свои усилия, чтобы продемонстрировать посетителям выставки европейские боевые искусства. Экспозиция посвящена развитию исторического фехтования. Включает около 200 уникальных и редких предметов вооружения, рукописных и старопечатных книг, произведений живописи и графики XV – XX веков из коллекции президента Федерации исторического фехтования Италии, Почетного консула Республики Беларусь в г. Брешии (Италия) Роберто Готти.

Выставка включает тематические разделы: «Кузница Вулкана», «Мастерская оружейника», «Зал оружия», «Зал современного фехтования», «Детская игровая комната».

«Кузница Вулкана» – это молот, бьющий по заготовке на наковальне, однообразные движения за верстаком, когда готовый клинок полируют смоченными водой камнями. Атмосфера кузницы воссоздана с помощью оригинальных орудий кузнеца и современных технических средств.

«Мастерская оружейника» – это реконструкция процесса рождения оружия. Во всех древних обществах искусство обращения с металлом ассоциировалось с божественной или магической силой, превращающей природные ресурсы в инструменты. Здесь вы можете наглядно представить, как выбираясь на свет из гор и лесов, проходя через огонь и воду, металл превращается сначала в брусок, затем – в клинок, и, наконец, воссоединяется с дополняющими его частями – навершием, рукоятью и гардой.

«Зал оружия» – это основная часть выставки, посвященная профессиональным инструментам мастеров боевых искусств и их учеников. Представленные здесь предметы, доступные осязанию, станут материальным посредником, который проведет вас через неосязаемое культурное наследие европейских боевых искусств. Формы представленного здесь оружия менялись и развивались на протяжении всего периода его использования. Некоторые развились и достигли своего расцвета в условиях войны, другие разработаны для гражданских или спортивных целей. Представлено оружие XV – XVIII веков: двуручные мечи, мечи для ношения на боку, рапиры, ножи, боевые мечи, придворные шпаги, сабли, алебарды, трости.

Представлены рукописные и старопечатные книги по фехтованию XV – XIX веков, которые создавались с разными целями. Некоторые мастера жаждали славы – для себя, своего мастерства или правителя, которому они служили. Другие хотели заполучить побольше учеников или приобрести хорошую репутацию. Настоящей жемчужиной коллекции можно назвать трактат XVI одного из величайших теоретиков в области фехтования Камилло Агриппы.

«Зал современного фехтования» посвящен спортивным боевым искусствам Европы. Владение мечом в XXI веке, демонстрируется ли оно на сделанной из электропроводящего материала *фехтовальной дорожке* со специальной разметкой или с помощью пластикового меча «в полторы руки», все еще отражает первоосновы боевой культуры прошлого.

«Детская игровая комната» – это интерактивный зал, где все предметы можно трогать руками. Когда мы были детьми, мы мечтали стать рыцарями. Мы стали взрослыми, только чтобы дать возможность другим детям следовать за той же мечтой.

На протяжении работы проекта будут проводиться выступления клубов исторической реконструкции, турниры по историческому фехтованию, экскурсии для разных категорий посетителей, культурно-просветительские программы для школьников.

АДДЗЯЛЕННЕ ГУМАНІТАРНЫХ НАВУК І МАСТАЦТВАЎ НАН БЕЛАРУСІ

Тэл.: (+375-17) 284-28-18, факс: (+375-17) 284-07-74,

e-mail: humanity@presidium.bas-net.by;

<http://nasb.gov.by/bel/organizations/departments/ogum.php>.

Створанае ў 1936 г. як Аддзяленне грамадскіх навук Акадэміі навук БССР. Выконвае і каардынуе комплекс навуковых даследаванняў у розных галінах сацыяльных і гуманітарных навук. Асноўнымі напрамкамі даследаванняў навуковых устаноў Аддзялення з'яўляюцца механізмы фарміравання і функцыянавання інавацыйнага, устойлівага сацыяльна-арыентаванага развіцця Рэспублікі Беларусь, сацыяльныя і палітычныя працэсы ў сучасным беларускім грамадстве, тэарэтычныя праблемы развіцця культуры, філасофска-светапоглядныя перадумовы сацыяльнага прагрэсу, гісторыя фарміравання беларускай нацыі, развіцця і ўмацавання беларускай дзяржаўнасці, даследаванне беларускай мовы і літаратуры.

У склад Аддзялення ўваходзіць Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры; інстытуты філасофіі; эканомікі; сацыялогіі; гісторыі; Цэнтральная навуковая бібліятэка імя Якуба Коласа і РУП «Выдавецкі дом «Беларуская навука». У Аддзяленні 9 акадэмікаў і 16 членаў-карэспандэнтаў. Па стане на 1 студзеня 2017 г. у замацаваных за Аддзяленнем навуковых арганізацыях працавала каля 900 чалавек, у тым ліку 508 даследчыкаў, 52 дактары і 195 кандыдатаў навук.

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ

вул. Акадэмічная, 1, 220072, г. Мінск

Тэл./факс: (+375 17) 284-18-70,

<http://www.history.by>, e-mail: ii@history.by

Інстытут гісторыі – вядучы цэнтр навуковых даследаванняў Рэспублікі Беларусь у галіне гісторыі, археалогіі і антрапалогіі, адзін са старэйшых навуковых інстытутаў НАН Беларусі.

Заснаваны 15 кастрычніка 1929 г. Інстытут удзельнічае ў выкананні міжнародных навуковых праектаў, мае ўстойлівыя сувязі з навуковымі цэнтрамі Расіі,

Украіны, Польшчы, Літвы, Латвіі, Германіі, Францыі, Сербіі і інш.

Стрыжань навуковай дзейнасці вучоных інстытута – даследаванні сацыяльна-эканамічнага, грамадска-палітычнага, дзяржаўнага, нацыянальнага, культурнага развіцця, міжнароднага супрацоўніцтва Беларусі, а так-

сама арганізацыя мерапрыемстваў па вывучэнні, захаванні, практычным выкарыстанні і папулярызацыі гісторыка-культурнай спадчыны краіны. Пры інстытуце дзейнічае Цэнтральны навуковы архіў НАН Беларусі, у складзе якога маецца адзіны ў краіне Фонд археалагічнай навуковай дакументацыі.

Асноўныя напрамкі навуковай дзейнасці

- навуковыя даследаванні па археалогіі, айчыннай і ўсеагульнай гісторыі, антрапалогіі, археаграфіі, крыніцазнаўству, нумізматыцы, генеалогіі, геральдыцы, сфрагістыцы;

- археалагічная экспертыза будаўнічых праектаў і выратавальныя археалагічныя даследаванні;

- інвентарызацыя помнікаў археалогіі і падрыхтоўка праектаў іх зон аховы;

- стварэнне электронных баз антрапаметрычных дадзеных розных груп насельніцтва;

- арганізацыя, распрацоўка і каардынацыя мерапрыемстваў па навуковым вывучэнні, практычным выкарыстанні і папулярызацыі гісторыка-культурнай спадчыны краіны;

- распрацоўка навуковых канцэпцый музеяў і музейных комплексаў;

- экспертыза навуковых, навукова-тэхнічных і народна-гаспадарчых праграм, інавацыйных праектаў, нарматыўных прававых актаў па профільнай дзейнасці інстытута;

- падрыхтоўка навуковых і навукова-папулярных выданняў, фотаальбомаў, буклетаў па гісторыі, археалогіі і антрапалогіі;

- арганізацыя навуковых і навукова-практычных канферэнцый, круглых сталаў, семінараў;

- падрыхтоўка навуковых кадраў вышэйшай кваліфікацыі праз аспірантуру, дактарантуру і суіскальніцтва.

Отпечатано в РУП "Издательский дом "Белорусская наука"

Заказ 96. Тираж 80 экз.

ВЫДАННІ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ

